

**REGULILE DE ÎNTREȚINERE A ANIMALELOR ȘI PĂSĂRILOR DOMESTICE PE
TERITORIUL localității TUDORA**

Anexă
la decizia Consiliului sătesc nr.3/6 din
27.04.2017

**REGULILE
DE ÎNTREȚINERE A ANIMALELOR ȘI PĂSĂRILOR DOMESTICE PE TERITORIUL
localității TUDORA**

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentele Reguli stabilesc modul de întreținere a animalelor și păsărilor în s.Tudora, drepturile și obligațiile autorității publice locale, a conducătorilor întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de forma lor de proprietate, precum și a persoanelor particulare și au ca scop apărării sănătății publice și sănătății animale, prevenirii și evitării bolilor comune omului și animalelor precum și protecției mediului. Prezentele Reguli sunt elaborate în baza, art.36 alin.(1), art.37 alin. (1), (7) Constituția R. Moldova din 29.07.1994, art. 14, alin. (2) lit. s¹), Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legii privind supravegherea de stat a sănătății publice nr. 10-XVI din 03.02.2009, Legii nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar – veterinară, Legii nr.440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, Legii nr.439 din 27.04.1995 regnului animal și art. 181 din Codrul contravențional al RM elaborat prin legea 218 din 24.10.2008.
2. Prevederile prezentelor Reguli stabilesc condițiile de întreținere ale animalelor domestice și/sau păsărilor domestice și responsabilitățile deținătorilor lor, în vederea prevenirii modurilor necorespunzătoare și abuzive de întreținere a animalelor domestice și păsărilor domestice pe lângă gospodării și alte tipuri de construcții din intravilanul satului.
3. Prezentele Reguli au în calitate de obiective unificarea eforturilor tuturor organelor abilitate și persoanelor interesate în soluționarea problemelor controlului și supravegherii sanitar-veterinare a condițiilor de întreținere, nutriție și aplicare a măsurilor de imunizare curative și profilactice a animalelor domestice și păsărilor domestice, deținerii și evidenței lor, respectării normelor și regulilor sanitar-veterinare de întreținere a animalelor și/sau păsărilor domestice și, întru asigurarea și crearea condițiilor corespunzătoare de coexistență a lor în condiții rurale.
4. Controlul asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal este exercitat de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și autoritățile administrației publice locale.
5. Prevederile prezentelor Reguli sunt obligatorii pentru deținătorii de animale domestice și/sau păsări domestice de pe teritoriul satului Tudora.
6. Prezentele Reguli prevăd noțiuni cu următoarele semnificații:

1. *animale domestice* – animale îmblânzite, crescute, întreținute și reproduse de persoane fizice sau juridice pentru utilitate economică sau de companie, producția de carne și/sau de alte produse comerciale.
- *păsări domestice (de curte)* – toate păsările care sunt crescute, întreținute și reproduse de persoane fizice sau juridice pentru producția de carne, de ouă de consum sau de alte produse comerciale.
 - *deținător de animale* – persoană fizică sau juridică, indiferent de forma de proprietate și statutul juridic, care deține în proprietate, în posesiune sau în folosință permanentă ori provizorie animale în calitate de proprietar de animale și/sau deținător de exploatație, sau de îngrijitor temporar al animalelor, inclusiv conducătorii grupurilor de animale, ai mijloacelor de transport în care se află animale, precum, fermelor de animale, centrelor de colectare a animalelor și unităților de sacrificare;
 - *identificare a animalelor* – atribuire a numărului de identificare prin aplicarea crotaliilor, a altor mijloace de identificare, inclusiv electronice, care vor asigura identificarea animalelor fără a prejudicia buna lor stare, cu respectarea cerințelor trasabilității;
 - *pașaport individual pentru bovine* – document oficial în care se înregistrează identitatea fiecărui animal din specia bovină;
 - *SITA* – este un complex de elemente și proceduri ce permit identificarea și înregistrarea animalelor și exploatațiilor (unități de animale, construcții sau întreprinderi în aer liber în care sunt crescute, ținute sau manipulate animale).

II. CONDIȚIILE DE ÎNTREȚINERE A ANIMALELOR DOMESTICE ȘI PĂSĂRILOR DOMESTICE

7. Pe teritoriul satului Tudora întreținerea animalelor domestice și păsărilor domestice de către persoane fizice, se permite în adăposturi amenajate în acest scop pe terenul proprietate privată, doar în zonele satului în care sunt amplasate case individuale de locuit (gospodării particulare/private), ce dispun de curte (ogradă) și numai dacă prin aceasta nu se creează disconfort vecinilor – locatari ai gospodăriilor adiacente.
8. Dacă casele individuale de locuit dispun de curți de folosință comună întreținerea animalelor domestice și păsărilor domestice se permite doar cu acordul scris al tuturor coproprietarilor.
9. Adăposturile și/sau locurile de întreținere în curțile gospodăriilor particulare se amplasează și se exploatează astfel încât să nu producă poluarea mediului sau disconfort vecinilor. Conducerea bovinelor până la locul de strângere a cirezii și înapoi se va face numai cu însoțire și condusă cu funie.
10. Adăpostul de întreținere trebuie să fie amenajat și dotat conform particularităților biologice ale animalelor sau păsărilor întreținute, iar locurile de întreținere trebuie să fie

îngrădite cu gard de o înălțime nu mai puțin de 1,5 m.

11. Adăposturile pentru animalele productive și păsări în cazul gospodăriilor specializate se amplasează la o distanță nu mai puțin de 150 metri de la spațiul locativ, obiectele de menire social-culturală și 50 metri de la casele individuale de locuit, iar în cazul gospodăriilor auxiliare la o distanță de 50 metri, respectiv, 15 metri.
12. În cazul caselor particulare când distanța dintre hotarele loturilor nu se încadrează în limitele indicate, întreținerea păsărilor se admit fără a contacta hotarele vecinilor, iar la întreținerea animalelor productive, adăugător la condițiile de întreținere a păsărilor, sunt necesare și acordurile în scris ale vecinilor alăturați.
13. Se interzice întreținerea animalelor domestice și păsărilor domestice în blocurile locative și în terenurile adiacente acestora, în apartamente din blocurile locative, balcoane, în locurile publice cu excepția câinilor și pisicilor
14. Se interzice pășunatul animalelor pe zonele de protecție a drumurilor (naționale - 7 m, drumuri locale în raza de 5 m).
15. Trecerea animalelor, traversare peste drumurile naționale și raionale se va face numai în locuri prestabilite și marcarea cu indicatorilor rutieri.
16. Proprietarul bovinelor este să obligat a curăția pe urma animalului străzile localității în timpul conducerii spre cireadă.
17. Primărie indică concret drumul de conducere și întoarcerea lor de la cireadă pe traseul bine determinat, pentru a evita trecerea prin preajma instituțiilor publice și locurilor aglomerate public în localitate (stații de oprire, gară, piața ect..)
18. Pe lângă gospodăriile private în intravilanul s. Tudora, pot fi întreținute animale domestice și păsări adulte, ce nu depășesc numărul de:
 - Cabaline 2 - capete
 - Bovine 4 - capete
 - Porcine 4 - capete
 - Ovine și caprine 10 - capete
 - Ovine pe timp de iarnă 10 - capete
 - Păsări 200 - capete

- Iepuri 100 - capete.

Întreținerea animalelor și păsărilor domestice pe lângă gospodăriile private, nu poate fi efectuată cu depășirea numerelor de capete stabilite de prezentele reguli.

19. Deținerea animalelor și păsărilor domestice peste numărul prevăzut în punctul.18 este permisă și poate fi realizată prin constituirea microfermelor în extravilanul localității cu respectarea legislației în vigoare.

20. Distanțele minime de protecție sanitara între teritoriile protejate și o serie de unitatea care produc disconfort și riscuri asupra sănătății populației sunt următoarele:

- Ferme de cabaline, între 5-10 capete: 50 m
 - Ferme de cabaline, peste 10 capete: 100 m
 - Ferme și crescătorii de bovine, între 6-50 capete: 50 m
 - Ferme și crescătorii de bovine, între 51-200 capete: 100 m
 - Ferme și crescătorii de bovine, peste 201 capete: 200 m
 - Ferme de pasări, între 101-500 de capete: 50 m
 - Ferme de pasări, între 501-5.000 de capete: 500 m
 - Ferme de ovine, caprine între 6-10: 100 m
- - Ferme de ovine, caprine peste 11: 200 m
 - Ferme de porci, între 6-20 de capete: 100 m
 - Ferme de porci, între 21-50 de capete: 200 m
 - Ferme de porci, între 51-1.000 de capete: 500 m
 - Complexe de proci, între 1.000-10.000 de capete: 1.000 m
 - Ferme și crescătorii de iepuri între 100 și 5.000 de capete: 100 m
 - Ferme și crescătorii de iepuri cu peste 5.000 de capete: 200 m
 - Adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare: 100 m
 - Abatoare: 500 m

21. În zonele de protecție a apelor se interzice amplasarea fermelor și complexelor zootehnice:

De-a lungul malurilor râurilor și bazinelor de apă se stabilesc zone de protecție a apelor cu o lățime de cel puțin 500 metri de la muchia taluzului riveran al albiei pe maluri, dar nu mai departe de cumpăna apelor. Pentru pâraie (cu curent de apă permanent sau temporar) de-a lungul malurilor se stabilește zona de protecție a apelor cu o lățime de cel puțin 15 metri pe ambele maluri.

22. La amplasarea adăposturilor de întreținere ale gospodăriilor specializate (fermelor de animale) se ține cont de direcția vântului dominant și de distanța minimă de la hotarul intravilanului localității. Întreținători de animale (ciobani, văcari, ...) la ferme de animale sunt obligați de a trece anual controlul medical în conformitate legislației.

Capitolul III - CREȘTEREA ȘI ÎNTREȚINEREA CÂINILOR ȘI PISICILOR

23. Cetățenii care au în proprietate atât construcția cât și terenul aferent acestuia pot să întrețină câini, pisici, și animale de casă, numai dacă împrejmuirea proprietății este corespunzătoare și nu

permite ieșirea câinilor pe domeniul public sau privat al comunei sau pe altă proprietate.

24. Cetățenii care locuiesc în imobile comune (aflate în coproprietate) cu alte persoane fizice indiferent de gradul de rudenie sau în blocuri cu apartamente, pot crește și întreține câini și pisici, numai cu acordul scris al tuturor celorlalți locatari sau proprietari din imobilul respectiv. În mod obligatoriu, deținătorii de animale vor lua măsuri ca acestea să nu murdărească și să nu deterioreze spațiile de folosință comună (curte comuna, holuri, scări, spații verzi). În caz contrar, vor fi obligați să efectueze curățenie, dezinfecție, refacerea spațiilor deteriorate și plata daunelor, la solicitarea persoanei afectate.

25. Pe terenurile și în curțile aflate în folosință comună sau coproprietate, deținerea câinilor și pisicilor se face cu acordul scris al celorlalți colocatari sau coproprietari, respectând condițiile impuse în art.24 și 25.

26. Cetățenii care întrețin câini sau pisici sunt obligați să ia toate măsurile pentru menținerea animalelor într-o perfectă stare de sănătate și în condiții de zooigienă adecvate, respectând cu strictețe normele de sănătate publică ale populației și de asemenea protecția mediului înconjurător. De asemenea proprietarii de animale din specia celor menționate vor avea posibilitatea să dețină în proprietate un număr de animale egal cu spațiul amenajat pentru acestea, care respecta normele cu privire la spațiul dedicat unui animal, dar nu un număr mai mare de trei (3) câini și trei (3) pisici adulte.

27. În timpul plimbării câinilor pe domeniul public, aceștia vor fi purtați obligatoriu în lesă, indiferent de talie sau rasă. Câinii de talie mijlocie și mare vor purta botniță. Se interzice plimbarea câinilor, indiferent de talie și rasă, în zonele învecinate școlilor și grădinițelor și de asemenea în apropierea spațiilor publice cu circulație densă de persoane, spații comerciale, căminul cultural s.a.).

28. Se interzice intrarea persoanelor, însoțite de câini, în magazine, săli de spectacole și sport, mijloace de transport în comun, locuri de joacă pentru copii, școli și grădinițe. În comuna Tudora - este interzisă creșterea și întreținerea câinilor din rasele de luptă în vederea organizării și desfășurării de lupte între câini.

29. Câinii care se află pe domeniul public sau privat al comunei Tudora în alte condiții decât cele prevăzute la art.26, 27, vor fi considerați câini vagabonzi sau abandonati. Aceștia vor fi ridicați în vederea sterilizării de către autoritatea publică prin serviciile publice cu atribuții în acest sens sau nimiciți dacă sunt depistate la o distanță de 200 m și mai departe de periferia localităților.

30. Se permite nimicirea în decursul întregului an a câinilor și pisicilor vagabonde, depistate la o distanță de 200 m și mai departe de periferia localităților, cu acordul organului de stat pentru supravegherea cinegetică.

31. Eliberarea de câinilor de către orice persoană fizică și juridică, pe domeniul public sau privat al comunei este interzis.

III. RESPONSABILITĂȚILE DEȚINĂTORILOR DE ANIMALE DOMESTICE ȘI

PĂSĂRI DOMESTICE

32. Deținătorii sunt obligați:

- a) să respecte prezentele Reguli de întreținere a animalelor domestice și păsărilor domestice pe teritoriul satului și legislația sanitar-veterinară în vigoare;
- b) să identifice și să înregistreze în baza de date a SITA, conform legislației în vigoare, animalele din speciile bovine, ovine, caprine, porcine, cabaline, asini și descendenții obținuți prin încrucișarea acestora, toate exploatațiile (gospodăriile) în care se întrețin sau se manipulează aceste animale, fie fermă, stână, târg, abator, centre de colectare a animalelor. Înregistrarea se efectuează laOficiul teritorial al Operatorului Național, conform legislației în vigoare.
- c) să poarte întreaga răspundere pentru asigurarea și garantarea sănătății animalelor domestice și/sau păsărilor domestice, nutriției, protecției lor, protecției mediului și a salubrității produselor obținute de la ele sau din abatajul lor;
- d) să înregistreze animalele și păsările după locul de trai la Primăria s. Tudora, în registrele de gospodărie;
- e) să evite provocării de dureri, suferințe sau vătămări inutile animalelor/păsărilor aflate în îngrijirea lor;
- f) să întrețină animalele/păsările și adăposturile acestora, cu respectarea normelor sanitar-veterinare, fără să producă poluarea mediului înconjurător sau disconfort vecinilor;
- g) să mențină curățenia în adăposturile de întreținere și teritoriile adiacente ale acestora;
- h) să respecte și să aplice întocmai, măsurile stabilite de organele sanitar - veterinare de stat, pentru prevenirea și combaterea bolilor la animale;
- i) să permită personalului sanitar - veterinar autorizat, verificarea stării de sănătate a animalelor/păsărilor din gospodărie și să-l sprijine în efectuarea operațiunilor sanitar-veterinare;
- j) să anunțe, fără întârziere, Direcția Raională pentru Siguranța Alimentelor și Primăria satului Tudora despre apariția suspiciunilor sau îmbolnăvirilor la animalele domestice și/sau păsările domestice, iar până la sosirea personalului sanitar - veterinar autorizat, să izoleze forțat animalele bolnave, pierite, ucise sau tăiate clandestin, fiind interzisă folosirea sau comercializarea cărnii sau a altor produse, subproduse și semifabricate provenite de la aceste animale, fără aprobările prevăzute de legislația în vigoare.
- k) să prezinte animalele pentru efectuarea acțiunilor medicale veterinare de interes public, la locul, data și ora stabilite de personalul sanitar - veterinar autorizat;
- l) să acorde sprijin Direcției Raionale pentru Siguranța Alimentelor și să contribuie la efectuarea acțiunilor medicale veterinare de interes public, inclusiv la imunizarea profilactică și curativă a animalelor și păsărilor;
- m) să respecte și să aplice normele legale privind să mișcarea, transportul de animale și păsări domestice, în conformitate cu legislația în vigoare privind trasabilitatea animalelor;
- n) să aplice măsurile sanitar-veterinare privind prevenirea bolilor animalelor sau prevenirea răspândirii acestora în teritoriu;
- o) să efectueze regulat dezinsecția, dezinfecția și deratizarea adăposturilor de întreținere, ori de câte ori este necesar, dar nu mai rar de 1 dată în lună;
- p) să efectueze curățenia pe domeniul public, murdărit cu dejecții ca urmare a deplasării animalelor/ păsărilor aflate în îngrijirea lor;
- r) în cazul sacrificării animalelor domestice mari, se efectueze sacrificarea numai cu permisiunea și sub supravegherea personalului sanitar - veterinar autorizat în locuri amenajate special pentru aceasta, iar produsele postabatoriale se vor utiliza numai după expertiza sanitar-veterinară a lor cu eliberarea documentelor corespunzătoare.
- s) în cazul pieirii animalelor și păsărilor din cauza bolilor, cadavrele acestora se vor transmite preventiv spre examinare laboratorului sanitar-veterinar din cadrul Direcției Raionale pentru Siguranța Alimentelor .

t) să separe deșeurilor inerte și reciclabile de gunoiul de grajd,

33. Deținătorilor le este strict interzis:

- a. retragerea forțată din mediul ambiant a animalelor sălbatice și întreținerea lor în condiții casnice;
- b. întreținerea necorespunzătoare a animalelor și sau păsărilor domestice, producând poluarea mediului sau disconfort vecinilor– locatari ai gospodăriilor adiacente.
- c. crearea neautorizată a fermelor de animale și păsări domestice în intravilanul satului Tudora, care contravin normelor de protecție sanitară;
- d. pășunatul animalelor în spații publice, parcuri, zone de odihnă, zone de protecție ale străzilor, șoselelor, ect.
- e. deplasării animalelor/ pasărilor pe spații publice, pe lângă edificii de menire social-culturală (instituții publice, de învățământ, medicale, socio-culturale ș.a.);
- f. abandonarea sau eliberarea animalelor și/sau păsărilor domestice pe care le dețin.
- g. evacuarea dejecțiilor animale și a apelor reziduale rezultate din igienizarea adăposturilor în canale deschise, (râuri) ape de suprafață și subterane, pe domeniul public (șanțuri, drumuri, căi de acces, alei, etc.) sau către gospodăriile particulare;
- h. depozitarea gunoiului de grajd în spații deschise, în apropierea locuințelor individuale sau alte edificii de interes public sau privat, zona de protecție a apelor.
- a. aruncarea/abandonarea cadavrelor de animale sau pasări.

34. Aruncarea, de către orice persoană fizică sau juridică, a cadavrelor de animale sau păsări pe domeniul public sau privat al comunei Tudora este strict interzisă. Cadavrele se vor preda la groapa.....specializată în neutralizarea deșeurilor de origine animală autorizată sanitar-veterinar.

35. Deținătorii de câini sunt obligați:

- a. anual să prezinte câinii cu vârsta de peste 3 luni la serviciile sanitar-veterinare de stat

pentru vaccinare contra rabiei;

- b. să recupereze daunele aduse, inclusiv în baza hotărârii judecătorești;
- c. urgent să prezinte serviciului sanitar-veterinar de stat câinii, care au provocat rani, zgârieturi, traume oamenilor sau animalelor domestice, pentru a-i supune unui control și a-i supraveghea sanitar-veterinara pentru o perioadă de 14 zile.
- d. Conducătorilor întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de forma de proprietate, și persoanelor particulare li se interzice deținerea câinilor vagabonzi pe terenurile întreprinderilor și în curțile caselor de locuit.
- e. să țină în curțile particulare câini legați sau liberi, dacă curțile sunt îngrădite bine;
- f. să țină câinii de pază pe terenul întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor - numai legați;

36.Primăria este obligată:

- a. să organizeze brigăzi (echipe) pentru prinderea câinilor vagabonzi și sterilizarea ori nimicirea lor.
- b. Câinii fără stăpâni, inclusiv câinii cu lese, jetoane, botnițe, ce se află în localurile publice, pe străzi, piețe de desfacere a produselor agroalimentare, magazine, parcuri, scuaruri, plaje, mijloace de transport etc., vor fi prinși, iar în locurile de vânătoare - împușcați, cu respectarea modului stabilit și măsurilor de securitate.
- c. Responsabilitatea privind prinderea și nimicirea câinilor vagabonzi în localități se pune pe seama primăriei.
- d. Consiliile locale asigura colectarea si nimicirea cadavrelor de animale si pasari sub supravegherea autoritatilor sanitare-veterinare abilitate.

37.Sancțiunile. conform ar. 157, 158 al CC RM.....

Încălcarea prezentelor reguli, se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.